

## VỀ MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG CHIẾN TRANH TÂM LÝ ĐIỆN TỬ CỦA ĐỊCH HIỆN NAY

ĐỖ MẠNH TÔN\*

Những cuộc chiến tranh tâm lý điện tử đầu tiên đã được Mỹ và đồng minh sử dụng gần đây ở chiến trường Irắc (1991) và Nam Tư (1990) với các khái niệm cơ sở như “tuyên truyền thương mại hóa”, “truyền thông theo yêu cầu”, “truyền thông theo địa chỉ” và dựa vào sự truyền dẫn thông tin trên mạng hoàn toàn “hư cấu” hoặc “có tính chất hư cấu”. Các thông tin tâm lý chiến này được một đội ngũ chuyên gia hàng đầu về chiến tranh tâm lý cùng các kỹ thuật viên mạng máy tính sản xuất ra thông qua việc sử dụng các máy vi tính hiện đại, các kỹ thuật ghép nối mạng. Công việc hàng ngày của họ là thực hiện một loạt các hoạt động thu thập, xử lý, điều phối, chuyển đổi thông tin. Hiện nay, với các phương tiện kỹ thuật hiện đại trong tay, họ có thể tạo ra một buổi phỏng vấn giả với tiếng nói thật của một nhân vật bất kỳ. Họ chấp nối các hình ảnh, dùng kỹ thuật đồ họa vi tính để dễ dàng tạo ra một cuộc đụng độ quân sự ở nơi nào đó mà trên thực tế không có. Đặc biệt họ đã hư cấu thành công những bản tin hình giữa người thật và hình ảnh giả, làm cho người xem không biết đâu là thật, đâu là giả. Sau đó những mẫu tin như vậy được tung lên mạng Internet. Theo con số công bố chính thức, hiện nay, có tới 14.000 cơ

sở dữ liệu trên mạng Internet với hơn 30 triệu lượt khách hàng dùng tin ở hơn 90 nước trên thế giới. Đồng thời người ta cũng đã phát hiện ra hơn 1.600 kẻ chuyên ăn cắp tin trên mạng Internet. Bằng cách nhào nặn, lắp ghép các mảnh thông tin như vậy, họ đã tạo ra được cái gọi là “Tin quyền” (Infosphere). Đây chính là cơ sở hạ tầng của chiến tranh tâm lý điện tử. Một kẻ nào đó muốn “gấp lửa bỏ tay người” cho ai ở bất kỳ cấp độ nào kể cả đến việc tạo ra một cuộc đảo chính quân sự thì chỉ cần truy cập vào mạng Internet, tìm trong “Tin quyền” các mẫu tin cùng những hình ảnh mình muốn. Sau đó lắp ghép lại với nhau theo một kịch bản đã định sẵn rồi đem đi sử dụng. Rõ ràng, chiến tranh tâm lý điện tử trong thời đại thông tin ngày nay là một vũ khí đáng sợ và không thể xem thường. “Tin quyền” do công nghệ tin học hiện đại chế tạo ra rất đặc dụng cho cả tuyên truyền kiểu đại chúng cũng như tuyên truyền thương mại theo đơn đặt hàng. “Tin quyền” phục vụ đủ loại khách hàng từ cá nhân cho đến một tổ chức xã hội bất kỳ, kể cả tổ chức nhà nước. Một ví dụ: thông qua

\*TS, Viện Khoa học xã hội nhân văn quân sự, Bộ Quốc phòng.

kho dữ liệu của “tin quyền”, một tổ chức phá hoại nào đó đã lấy các mẫu tin và hư cấu lại thành một thông tin giật gân: “Tuần tới chính phủ Việt Nam sẽ thực hiện việc đổi tiền”. Bản tin này được đưa lên mạng Internet và đi vào từng gia đình. Chỉ vài ngày sau, bản thông tin này đủ sức gây nên một cuộc khủng hoảng tiền tệ trên toàn đất nước. Một ví dụ khác, ngày 1/4/1999, khi đài truyền hình Nam Tư đưa tin Rugova và Milosevich hội đàm, ký tuyên bố chung, người phát ngôn của NATO lại tuyên bố ảnh của Rugova và Milosevic trên truyền hình là ảnh 2 năm trước đây và chữ ký của Rugova cũng là chữ ký giả. Về sau, khi tiếp xúc với các nhà báo phương Tây tại nhà riêng và sau này khi đến Italia, ông đã khẳng định rằng tất cả đều là thật. Với chiến tranh tâm lý điện tử, kẻ địch đã có thể biến không thành có, tốt thành xấu, biến người cách mạng trở thành tên phản bội dễ như trở bàn tay. Những hình ảnh vô tuyến truyền hình đã trở thành thứ vũ khí mạnh hơn hàng ngàn chiếc xe tăng. Tướng Rônanđô Phócman, tham mưu trưởng không quân Mỹ đã tuyên bố: “Đến cuối thế kỷ XX, tốc độ tính toán hàng ngàn tỷ phép tính trên giây là chuyện bình thường, ai có được máy tính đó và làm chủ dòng thông tin lưu chuyển trong xã hội, người đó sẽ có ưu thế rất lớn. Lịch sử đã từng dạy, ai phân tích tình hình nhanh hơn, hành động phù hợp với điều kiện thực tế hơn, người đó sẽ chiến thắng”<sup>(1)</sup>. Hay họ đã tung tin “người nhà của Milosevic đã trốn sang Hy Lạp”, “Quân đội Nam Tư đã xây dựng trại tập trung ở Kosovo, bắt dân làm bia đỡ đạn” v.v... Lời nói dối này tiếp theo lời nói dối khác và đều được đưa lên mạng Internet rồi truyền sang hệ thống thông

tin đại chúng khiến người ta không biết đâu là thật, đâu là giả.

Chiến tranh tâm lý điện tử của địch do có ưu thế về kỹ thuật cùng đội ngũ chuyên gia lành nghề, mẫn cán đã chuyển chiến tranh tâm lý từ vai trò là công cụ hỗ trợ có tính chiến thuật trở thành công cụ có vị trí chiến lược trọng yếu. Chiến tranh tâm lý điện tử đã thực hiện một cách hoàn hảo các thủ đoạn tác động tâm lý chiến như răn đe, tuyên truyền chế áp, tuyên truyền kích động hoặc khuyến dụ, tuyên truyền công kích, lừa gạt làm mê hoặc lòng người, ly gián, đánh vào chính trị, tinh thần, tư tưởng đối phương.

Rõ ràng, chiến tranh tâm lý điện tử đã làm được một cuộc cách mạng là phá vỡ mô thức truyền thống của chiến tranh tâm lý, biến nó từ dạng lấy phương tiện vũ khí làm chính để tuyên truyền những tin tức đánh vào lòng người sang lấy phương tiện thông tin làm chính. Đồng thời nó rất coi trọng sự thống nhất giữa đối kháng tâm lý hữu hình và vô hình. Do sử dụng đồng thời nhiều thủ đoạn nên chiến tranh tâm lý điện tử trở nên rất đa dạng về hình thức, phong phú về nội dung và có rất nhiều “kênh”, rộng về phạm vi, nhanh về tốc độ và mạnh về cường độ tấn công.

Đối với sự nghiệp bảo vệ tổ quốc xã hội chủ nghĩa của chúng ta hiện nay, việc chống chiến tranh tâm lý điện tử của địch được đặt ra cấp thiết. Để chống lại chúng, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta trước hết cần phải có trí tuệ và ý chí kiên cường, đoàn kết, dựa chắc vào tính chất chính nghĩa của cuộc chiến tranh chống xâm lược bảo vệ Tổ

quốc, tổ chức tốt các biện pháp, tích cực, chủ động phòng chống lại chiến tranh tâm lý điện tử của địch dưới đây:

**Một là**, trước hết Đảng và Nhà nước cần phải tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục chính trị tư tưởng cho nhân dân và quân đội. Làm sao để nhân dân và quân đội phân biệt rõ ta và địch, nâng cao bản lĩnh chính trị, vững vàng trong mọi tình huống, mọi tác động của chiến tranh tâm lý. Trong công tác tư tưởng, phải tăng cường hơn nữa những hoạt động chống lại hệ tư tưởng tư sản, vạch trần các luận điểm phản động do chiến tranh tâm lý của địch tung ra. Đây là công việc của toàn Đảng, của cả hệ thống chính trị, của toàn quân và toàn dân cũng như của mỗi người chúng ta. Chỉ có thể tiến hành các cuộc đấu tranh tổng lực trên tất cả các lĩnh vực chính trị, tư tưởng, kinh tế, quân sự, văn hóa thì mới đánh thắng được chiến tranh tâm lý kiểu mới rất thâm hiểm đó của địch.

**Hai là**, cần thông qua hệ thống thông tin đại chúng mà tuyên truyền cho nhân dân những hiểu biết cơ bản, đầy đủ về chiến tranh tâm lý điện tử của địch. Phổ biến cho nhân dân và quân đội rõ những âm mưu, thủ đoạn mới cùng các phương tiện máy móc, kỹ thuật hiện đại phục vụ chiến tranh tâm lý của chúng. Nhà nước cần phấn đấu để nhanh chóng phủ sóng phát thanh, truyền hình khắp đất nước, đến tận các vùng sâu, vùng xa để kẻ địch không thể giành ưu thế thông tin trên bất kỳ vùng lãnh thổ nào của đất nước ta.

**Ba là**, là sản phẩm của cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật, cách mạng công nghệ thông tin, chiến tranh

tâm lý điện tử của chủ nghĩa đế quốc không tránh khỏi có những khuyết tật và không thể không bị đánh bại. Trước hết chiến tranh tâm lý điện tử phải sử dụng một hệ thống máy móc tinh vi phức tạp nên cần phải có nguồn điện lưới quốc gia cung cấp một cách đều đặn, thường xuyên. Nếu đối phương tiến công vào nguồn điện thì hệ thống này cũng bị tê liệt. Chiến tranh tâm lý điện tử sử dụng các sản phẩm của công nghệ tin học tiên tiến như các chương trình, các phần mềm, các cơ sở dữ liệu được ghi trên đĩa cùng các hệ thống nối mạng, các computer đắt tiền. Hệ thống máy móc thông tin đó là đối tượng của những hacker vi tính. Trong chiến tranh vùng Vịnh, các nhân viên điều hành mạng thông tin của Liên quân đã phát hiện ra có rất nhiều hacker từ Đan Mạch, từ Nga, từ I-rắc cố gắng thâm nhập vào mạng tin của Liên quân. Mặc dù chưa bị những kẻ lạ mặt này dùng Knowbot phá hủy mạng, nhưng nỗi lo về khả năng bị nhiễm vi rút của hệ thống làm cho các chuyên gia thông tin của Mỹ và Liên quân rất lo lắng. Rõ ràng “gót chân Asin” của chiến tranh tâm lý mới đã bị phát hiện. Để đối phó với cuộc chiến tranh này chúng ta cần nhanh chóng đầu tư đào tạo ra các chiến sĩ - “điệp viên vi tính” của mình có đủ kiến thức và kỹ năng thâm nhập sâu vào mạng của đối phương, sử dụng vũ khí virus để vô hiệu hóa hoạt động của chúng. Mặt khác trong tương lai khi chúng ta xây dựng mạng thông tin, cần rút kinh nghiệm để không lặp lại sai lầm của các nước đã xây dựng mạng kiểu cũ. Chúng ta cần xây dựng một mạng

(Xem tiếp trang 57)

trợ thích hợp đối với các trường trung học cơ sở ở địa bàn miền núi, tạo cho giáo viên cũng như học sinh ở địa bàn này có điều kiện dạy và học tốt hơn.

- Năng lực học tập môn toán của học sinh có sự chênh lệch khá lớn giữa học sinh thuộc các thành phần gia đình: công chức, buôn bán, nông dân và thành phần khác. Vì thế các nhà quản lý giáo dục phải có một hoạch định cụ thể, thực thi trong việc triển khai quá trình giáo dục ở các trường trung học cơ sở, góp phần tạo ra công bằng về giáo dục trong xã hội.

- Cần tổ chức những đợt tập huấn, báo cáo điển hình các phương pháp dạy học thường xuyên hơn để các giáo viên có điều kiện, cơ hội trao đổi, học hỏi lẫn nhau, có cái nhìn thống nhất hơn về các phương pháp dạy học mới. ♣

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. V.A. Kruchetsky, *Tâm lý học lứa tuổi và sự phạm*, NXB Giáo dục, 1978.
2. Tôn Thân, *Sách giáo khoa Toán 6 góp phần đổi mới phương pháp dạy học*, Thông tin Khoa học giáo dục, Số 91/2002.
3. Dương Thiệu Tống, *Trắc nghiệm và đo lường thành quả học tập (phương pháp thực hành)*, Trường Đại học Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, 1995.
4. Nguyễn Quang Uẩn (Chủ biên), *Tâm lý học đại cương*, Giáo trình dành cho sinh viên các trường đại học và cao đẳng, NXB Giáo dục, 1996.

## VỀ MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG...

(Tiếp theo trang 42)

thông tin quốc gia nhiều tầng, nhiều hệ thống với khả năng kiểm soát chặt chẽ đầu vào, đầu ra, kiểm soát được người truy cập mạng. Đây là vấn đề có tính sống còn của an ninh quốc gia.

**Bốn là**, chiến tranh tâm lý điện tử của chủ nghĩa đế quốc dù có sử dụng mã thông tin kiểu gì cũng phải dựa trên ngôn ngữ mà mỗi quốc gia dân tộc trên thế giới đều có ngôn ngữ riêng của mình. Ngôn ngữ là nơi gìn giữ những giá trị văn hoá tinh thần của dân tộc đó. Chiến tranh tâm lý điện tử với sự tinh khôn của computer, bằng thủ thuật xảo xảo, nhào nặn, hư cấu thông tin thì không dễ gì đánh lừa được nhân dân các dân tộc, nhất là những dân tộc đã có bề dày lịch sử xây dựng và chiến đấu, có bản lĩnh và kinh nghiệm chiến đấu như dân tộc Việt Nam. Chính vì vậy, có không ít chuyên gia chiến tranh tâm lý tư sản đã phải thừa nhận rằng các nước nghèo sẽ là những người chiến thắng trong cuộc chiến tranh tâm lý điện tử. Trong hoạt động công tác tư tưởng, chúng ta cần đặc biệt chú trọng giáo dục giữ gìn bản sắc dân tộc, xây dựng tâm lý dân tộc lành mạnh, củng cố trận địa lòng dân, đó chính là những chiếc lá chắn vững chắc bảo vệ đất nước chống lại có hiệu quả chiến tranh tâm lý điện tử của chủ nghĩa đế quốc. ♣

### Chú thích

- (1) Trích *Asia Pacific Defence Reporter*, Số 3, 4/ 1995.